MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ŞTIINȚIFICE

P R O G R A M A

PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

DISCIPLINA DE EXAMEN:
LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ

2015

PREZENTARE

Programa de definitivare în învățământ la limba și literatura slovacă se adresează profesorilor absolvenți de învățământ superior de lungă durată, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

A fost revizuită cu scopul corelării acesteia cu planul de învățământ și curriculumul național, înscriindu-se astfel pe coordonatele actuale ale învățământului românesc.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ cuprinde numai teme obligatorii pentru specialitate, pentru didactica acesteia.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale și continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului gimnazial și liceal românesc cu direcțiile și spiritual schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul gimnazial și liceal, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a profesorilor de limba slovacă vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor. Este structurată pe două secțiuni:

- *secțiunea 1* – disciplina de specialitate (Limba și literatura slovacă);
- *secțiunea 2*– metodica predării disciplinei de specialitate (Metodica predării limbii slovace);

COMPETENȚE GENERALE

- ***competențe în specialitate la Limba și literatura slovacă:***
  1. de a utiliza adecvat conținutul științific propriu disciplinei de examen;
  2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științific, valorizând valențele formative;
  3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ – participatice de învățare;
  4. de a produce corelații inter-/intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.

- ***competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul gimnazial și liceal a disciplinei Limba și literatura slovacă:***
  1. de a prelucra conținuturile științifice specifice disciplinei de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului gimnazial și liceal;
  2. de a valorifica conținuturile metodiciide specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie și transversale;
  3. de a realiza conexiuni intra-/interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului gimnazial și liceal;
  4. de a opera cu conținuturile metodicii de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei. Programa este structurată pe 2 secțiuni, corelate cu structura subiectului la proba scrisă:

- secțiunea 1 – disciplina de specialitate (Limba și literatura slovacă)
- secțiunea 2 – metodica predării disciplinei de specialitate (Limba și literatura slovacă)

SECȚIUNEA 1 - DISCIPLINA DE SPECIALITATE (LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ)

LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ

A. COMPETENȚE SPECIFICE

Candidații vor dovedi formarea următoarelor competențe specifice:

1.1. identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
1.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;
1.3. identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;
1.4. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul liric;

2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie,morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexicosemantice, compatibile cu situaţia de comunicare;
2.2. utilizarea relaţiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;

3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate şi la mijloacele de îmbogăţire a vocabularului, pentru exgimnazial şi licealea nuanţată;

4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învăţate, în diverse tipuri de propoziţii, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;
4.2. identificarea organizării morfologice şi sintactice a textelor realizând corelaţii inter-/intradisciplinare.

B. TEMATICA

I. Literatura slovacă
1. Importanţa poeziei sec. al XIX-lea: J. Kollár (Slávydcera), JánHollý (Svätopluk)
2. Lirica romantică : Andrej Sládkovič, Samo Chalupka, JankoKráľ, JánBotto.
3. Importanţa operei lui P. O. Hviezdoslav.
4. Eroii prozei lui Martin Kukučín, Jozef Gregor Tajovský şi BoženaSlančíkováTimrava.
5. Lirica lui Ivan Krasko (Nox et solitudo)
6. Proza scurtă a lui JankoJesenský (Pani Rafiková, Slnečnýkúpeľ)
7. Poezia interbelică (J. Smrek, L. Novomeský).
8.Tendinţe moderne în proza interbelică: MargitaFiguli, DobroslavChrobák, FrantišekŠvantner, ĽudoOndrejov.
9. Temele prozei slovace în perioada de după 1945: Vincent Šikula, L. Ballek, Peter Jaroš.
10. Poezia slovacă după 1945: Milan Rúfus, StachoJán, Ivan Štrpka.

II. Limba slovacă
1. Elemente de fonetică şi fonologie. Sistemul vocalic, consonantic. Elemente suprasegmentale.
1. Morfologia. Părţile de vorbire flexibile şi neflexibile. Definiţia, clasificarea, categoriile gramaticale, paradigma.
3. Sintaxa. Sintaxa propoziţiei şi a frazei. Părţile de propoziţie.
4. Probleme de punctuaţie şi ortografie.

C. BIBLIOGRAFIE
I. Literatură
Anoca, Dagmar Mária, *Literatúra XX storočia. Literaturasecolului XX*, EdituraUniversităţii din Bucureşti, 2012.
Anoca, Dagmar Maria,*Slovacica miscellanea*, Nadlak, 2012.
Barborică, Corneliu, *Istorialiteraturiislovace,* Bucureşti,1999.
Čúzy, Ladislavşi col., *Panorámaslovenskejliteratúry I,* Bratislava 2004.
Čúzy, Ladislavşi col., *Panorámaslovenskejliteratúry II,* Bratislava 2005.
Čúzy, Ladislavşi col., *Panorámaslovenskejliteratúry III,* Bratislava 2006.
Harpáň, Michal, *Teórialiteratúry*, Bratislava,1994.
Sedlák, Imrich şi col., *Dejiny slovenskej literatúry*, Martin, 2009.
Slovenskáliteratúra 18.a 19.storočia, Bratislava, UniverzitaKomenského, 2007.

II. Limbaslovacă
Dolník, Juraj, *Morfologickéaspektysúčasnejslovenčiny,* Bratislava, 2011
Luţă (Ţiprigan), Marilena Felicia, *Aspectul verbal. Retrospective şi perspective*, Bucureşti 2013.
*Morfológiaslovenskéhojazyka.*Slovenskáakadémiavied, 1966.
Oravec, Ján, Bajzíková, Eugénia, *Slovenskýsúčasnýspisovnýjazyk*. Syntax, Bratislava,1986.
Oravec, J., Bajzíková, E., *Slovenskýsúčasnýspisovnýjazyk*. Morfológia, Bratislava, 1988.
Pauliny, Eugen, *Slovenskágramatika,* Bratislava, 1981.
Pravidlášlovenskéhopravopisu, Bratislava, 2001.

SECŢIUNEA 2 – METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI DE SPECIALITATE

METODICA PREDĂRII LIMBII ŞI LITERATURII SLOVACE

A. COMPETENŢE SPECIFICE

Candidaţii vor dovedi formarea următoarelor competenţe specifice:
1.1. abordarea flexibilă a curriculumului şcolar şi analiza funcţională a conţinuturilor învăţării;

1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor şi metodelor specifice comunicării orale şi scrise;
1.3. utilizarea strategiilor specifice însuşirii normelor limbii literare;

2.1.valorificarea valenţelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecţiile de comunicare în limba şi literatura slovacă;
2.2. alegerea şi adecvarea strategiilor didactice de predare-învăţare-evaluare în vederea formării competenţelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învăţământul gimnazial şi liceal;
2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea şi diferenţierea învăţării;

3.1. valorificarea corelaţiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învăţării la disciplina *Limba şi literatura slovacă;*
3.2. argumentarea utilizării diverselor modalităţi de abordare a textului literar;

4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei şcolare în proiectarea didactică pe termen lung şi scurt;
4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activităţii elevilor în cadrul disciplinei*Limba şi literatura slovacă;*
4.3.conceperea unor instrumente de evaluare, analiză şi interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acţiunii didactice.

B. TEMATICA

- Probleme generale ale predării limbii şi literaturii slovace.
- Obiectivele, finalităţile şi competenţele predării.
- Metode şi procedee în predarea compartimentelor disciplinei Limba şi literatura slovacă.
- Tipuri de lecţii.
- Pregătirea cadrului didactic pentru lecţie.
- Rolul materialului didactic la lecţii.
- Evaluarea în procesul de învăţământ.
- Învăţarea programată (AEL)

C. BIBLIOGRAFIE

1. Betáková, V., Tarcalová, Z., *Didaktikamaterinskéhojazyka*, Bratislava, 1984.
2. Turek, Ivan, *Didaktika,*YuraEdition, 2008.